

**KONFERENCIJA O PRISTUPANJU
EUROPSKOJ UNIJI
– SRBIJA –**

Bruxelles, 9. siječnja 2014.

AD 1/14

LIMITE

CONF-RS 1

DOKUMENT O PRISTUPANJU

Predmet: OPĆE STAJALIŠTE EU-a
Ministarski sastanak o otvaranju međuvladine konferencije o pristupanju Srbije
Europskoj uniji (Bruxelles, 21. siječnja 2014.)

UVODNA IZJAVA EU-A ZA PREGOVORE O PRISTUPANJU

1. U ime Europske unije, posebno mi je zadovoljstvo ovdje danas pozdraviti ugledne predstavnike Srbije na otvaranju pregovora o pristupanju vaše zemlje Europskoj uniji.
2. Ovo je povijesno važni trenutak za sve nas. Proširenje ostaje ključna politika Europske unije. Otvaranje pregovora o pristupanju nije samo važan korak u odnosima Srbije s EU-om nego je i jasni dokaz stalne predanosti EU-a europskoj perspektivi zapadnog Balkana. Također, otvaranje pregovora o pristupanju dodatno dokazuje da, kada su uvjeti zadovoljeni, EU ispunjava svoje obveze. Mogućnost pristupanja pokreće političke i gospodarske reforme, uz mijenjanje društva, učvršćivanje vladavine prava i stvaranje novih mogućnosti za građane i poslove u onim europskim zemljama koje žele postati dio projekta sve tješnje povezane unije. Ona jača proces stabilnosti i pomirenja u regiji, dokazujući transformacijski i stabilizacijski učinak postupka proširenja za dobrobit EU-a i regije u cjelini.
3. Srbija je već bliski partner Europske unije kao dio procesa stabilizacije i pridruživanja. Privremeni sporazum o trgovini i trgovinskim pitanjima, potpisan u travnju 2008., na snagu je stupio 1. veljače 2010. Nadalje, 1. rujna 2013. na snagu je stupio Ugovor o stabilizaciji i pridruživanju. Prethodno je Komisija održavala intenzivni dijalog s vašim vlastima s ciljem praćenja provedbe programa reformi EU-a i ključnih prioriteta iz mišljenja Komisije iz listopada 2011. o zahtjevu Srbije za pristupanje. Poduzeti su hrabri koraci u postizanju Prvog sporazuma o načelima za normalizaciju odnosa između Srbije i Kosova* i otada je napravljen pozitivan napredak u provedbi njegovih najvažnijih dijelova.

* Ovaj naziv ne dovodi u pitanje stajališta o statusu te je u skladu s UNSCR-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

4. Ukratko, naš dijalog i suradnja bili su zadnjih godina vrlo intenzivni. Europska unija primila je na znanje da Srbija dobro provodi Privremeni sporazum i da je doprinijela dobrom funkcioniranju raznih zajedničkih institucija. Štoviše, kako je navedeno na našem prvom sastanku Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje 21. listopada, stupanje na snagu SSP-a označilo je novo kvalitativno razdoblje u bilateralnim odnosima. SSP će dodatno ojačati već jasno vidljive pozitivne koristi Privremenog sporazuma, osobito u području trgovine. To uključuje značajne nove obveze i angažman Srbije u područjima koja uključuju pravdu, slobodu i sigurnost, slobodno kretanje radnika i pravo poslovnog nastana i slobodnog kretanja kapitala i usluga, koji sad imaju ugovorne značajke.
5. Već se ostvaruju koristi koje obje strane imaju od poboljšane kvalitete naših odnosa. Putovanje u EU, na primjer, građanima Srbije postalo je lakše otkad je 2009. stupila na snagu liberalizacija viza. Također, EU daje financijsku pomoć Srbiji u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA). Srbija osim toga sudjeluje u nekoliko programa EU-a. Naš politički i ekonomski dijalog će se sada dodatno razvijati, posebno u okviru tijelâ SSP-a.
6. Kako je Vijeće navelo u svojim zaključcima od 11. prosinca 2012., 25. lipnja i 17. prosinca 2013., koje je podržalo i Europsko vijeće na sastanku 27. i 28. lipnja odnosno 19. i 20. prosinca 2013., Srbija je postigla potreban stupanj usklađenosti s kriterijima članstva, a osobito s ključnim prioritetom poduzimanja mjera za vidljivo i održivo poboljšanje odnosa s Kosovom. Srbija u dovoljnoj mjeri ispunjava političke kriterije i uvjete iz procesa stabilizacije i pridruživanja i poduzela je važne korake u uspostavi tržišnoga gospodarstva koje funkcionira. Srbija bi trebala biti u mogućnosti preuzeti obveze članstva u srednjem roku u skoro svim područjima *pravne stečevine*.
7. Današnje pokretanje pregovora o pristupanju predstavlja odlučujuću točku u razvoju naših odnosa. Vaša je zemlja dio naše zajedničke europske povijesti, nasljeđa, vrijednosti i kulture, i mi s nestrpljenjem očekujemo jačanje naših već bliskih odnosa.

8. Naši se pregovori temelje na članku 49. Ugovora o Europskoj uniji te na odgovarajući način uzimaju u obzir sve relevantne zaključke Vijeća, osobito zaključke iz lipnja 1993. sa sastanka Europskog vijeća u Kopenhagenu i obnovljeni konsenzus o proširenju koji je Europsko vijeće prihvatilo na sastanku u prosincu 2006. EU veliku važnost poklanja dosljednoj provedbi obnovljenog konsenzusa o proširenju, koja se temelji na objedinjenju obveza, pravednoj i strogoj uvjetovanosti, boljoj komunikaciji, zajedno sa sposobnošću EU-a da u svim svojim dimenzijama integrira nove članice, dok se svaku zemlju procjenjuje na temelju njezinih vlastitih postignuća. Vjerodostojna politika proširenja ključna je za zadržavanje zaleta reformi u dotičnoj zemlji, kao i javna potpora proširenju u državama članicama. Vijeće se i dalje čvrsto obvezuje na razvijanje procesa proširenja na temelju dogovorenih načela i zaključaka.
9. Kako je to zatražilo Europsko vijeće na sastanku 27. i 28. lipnja 2013. i potvrdilo Europsko vijeće na sastanku 19. i 20. prosinca 2013., Vijeće je 17. prosinca 2013. donijelo opći pregovarački okvir, u skladu s obnovljenim konsenzusom o proširenju koji je Europsko vijeće odobrilo u prosincu 2006. i uspostavljenom praksom. On uključuje novi pristup koji je predložila Komisija u pogledu poglavlja o pravosuđu i temeljnim pravima te o pravdi, slobodi i sigurnosti, kao i o pitanju normalizacije odnosa između Srbije i Kosova.
10. Pregovarački okvir, koji vam danas predstavljamo, uzima u obzir iskustvo prošlih proširenja i tekućih pregovora o pristupanju, kao i *pravnu stečevinu* koja se razvija, te primjereno odražava postignuća i posebne značajke Srbije. Pregovori imaju za cilj da Srbija u potpunosti usvoji *pravnu stečevinu* EU-a i osigura njezinu punu provedbu i primjenu.

11. Pregovarački okvir osobito uzima u obzir iskustvo stečeno u odnosu na pregovaračka poglavlja o pravosuđu i temeljnim pravima i pravdi, slobodi i sigurnosti. Oba će se poglavlja rješavati u ranoj fazi pregovora kako bi se omogućilo maksimalno vrijeme za uspostavu potrebnog zakonodavstva, institucija i uvjerljivi rezultati provedbe prije zatvaranja pregovora. Komisija će pripremom izvješća o provjeri usklađenosti propisa za ta poglavlja dati važne smjernice, uključujući o zadacima koji se trebaju rješavati u okviru akcijskih planova koje srpske vlasti trebaju donijeti, koje će predstavljati početne vrijednosti. Ti akcijski planovi koji određuju prioritetne reforme Srbije trebaju se razvijati kroz transparentan proces uz konzultaciju sa svim relevantnim zainteresiranim stranama kako bi se osigurala maksimalna podrška njihovoj provedbi.
12. Pregovarački okvir također uzima u obzir stalni angažman Srbije i korake prema vidljivom i održivom poboljšanju u odnosima s Kosovom. Taj će proces osigurati da oboje mogu nastaviti svoj europski put, pritom izbjegavajući da jedno od njih u tim naporima može blokirati drugog, te bi postepeno trebao dovesti do sveobuhvatne normalizacije odnosa između Srbije i Kosova, u obliku pravno obvezujućeg sporazuma, do kraja pregovora Srbije o pristupanju, s perspektivom da će oboje moći u potpunosti ostvarivati svoja prava i ispunjati svoje obveze.
13. *Pravna stečevina* uključuje, među ostalim, ciljeve i načela na kojima se temelji Unija, kako su navedeni u Ugovoru o Europskoj uniji. Kao buduća država članica, očekujemo da poštujete vrijednosti na kojima se temelji Unija. Dodatno, pristupanje EU-u podrazumijeva pravodobnu i učinkovitu primjenu čitavog prava ili *pravne stečevine*, EU-a, kakva postoji u vrijeme pristupanja. Razvoj dostatnih administrativnih i pravosudnih kapaciteta ključan je za ispunjenje svih obveza koje proizlaze iz članstva.

14. Kao što je prije spomenuto, Srbija bi trebala biti u mogućnosti preuzeti obveze članstva u srednjem roku u skoro svim područjima *pravne stečevine*. Na putu prema pristupanju, Srbija će trebati nastaviti svoje napore za usklađivanje svog zakonodavstva s *pravnom stečevinom* i osigurati punu primjenu ključnih reformi i zakonodavstva, osobito u područjima vladavine prava, uključujući reformu pravosuđa i borbu protiv korupcije, neovisnost ključnih institucija i daljnje poboljšanje poslovnog okruženja; posebna pozornost trebala bi se posvetiti pravima i uključenju ranjivih skupina, osobito Roma, kao i učinkovitoj provedbi zakonodavstva o zaštiti manjina, nediskriminacijskom ponašanju prema nacionalnim manjinama širom Srbije i rješavanju problema diskriminacije na temelju spolne orijentacije ili rodnog identiteta.
15. Srbija je također bila pogođena svjetskom gospodarskom i financijskom krizom, što je naglasilo međuovisnost nacionalnih gospodarstva unutar i izvan EU-a. S tim u vezi, podsjećamo na važnost jačanja gospodarskog oporavka kao i predanost EU-a da nastavi pružati pomoć kroz savjete o politici i financijsku pomoć. Daljnji naponi u izvođenju strukturnih reformi, fiskalne konsolidacije i reformi koje su povezane s EU-om, uključujući prihvaćanje programa Europa 2020., trebali bi ubrzati taj oporavak i rast te povećati konkurentnost, kao i poboljšati gospodarsko upravljanje i pomoći u pripremi za nove procedure nadzora u ekonomskoj i monetarnoj uniji.
16. Regionalna suradnja i dobrosusjedski odnosi i dalje su ključni elementi procesa proširenja. Srbija bi također trebala nastaviti konstruktivni angažman u uključivoj regionalnoj suradnji i jačati veze sa susjednim zemljama. Nadalje, mjerit će se napredak u obvezama Srbije da riješi preostala pitanja i povijesno nasljeđe, u skladu s međunarodnim pravom i relevantnim zaključcima Vijeća i u skladu s načelom mirnog rješavanja sporova u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda, uključujući, po potrebi, obaveznu nadležnost Međunarodnog suda ili mehanizme arbitraže.

17. Također podsjećamo da istodobno s pregovorima o pristupanju Unija nastavlja svoj dijalog s civilnim društvom i kulturnu suradnju sa Srbijom, s ciljem zbližavanja ljudi i osiguravanja potpore građana procesu pristupanja.
18. Zaključno, na kraju procesa, ostaje na državama članicama da odluče postoje li pravi uvjeti za završetak pregovora, imajući na umu razvoj *pravne stečevine* od datuma početka pregovora i spremnost Srbije za članstvo. Pregovori o pristupanju, koje danas započinjemo, bit će zahtjevni. Čvrsto smo uvjereni u vašu sposobnost da ih dovedete do uspješnog završetka. Mi ćemo vas podržavati u vašim naporima i sa zadovoljstvom ćemo vas pozdraviti kao punopravnu članicu Europske unije.

PREGOVARAČKI OKVIR

Pregovaračka načela

19. Pregovori o pristupanju temelje se na članku 49. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) te na odgovarajući način uzimaju u obzir sve relevantne zaključke Europskog vijeća, osobito obnovljeni konsenzus o proširenju koji je Europsko vijeće prihvatilo na sastanku u prosincu 2006. i zaključke Europskog vijeća sa sastanka u Kopenhagenu 1993.
20. Pregovori će se temeljiti na vlastitim postignućima Srbije i ritam će ovisiti o napretku Srbije u ispunjenju zahtjeva za članstvo. Predsjedništvo ili Komisija, po potrebi, pružat će sve informacije Vijeću kako bi Vijeće imalo stalni pregled situacije. Unija će sa svoje strane odlučiti u potrebnom roku jesu li uvjeti za završetak pregovora ispunjeni; to će se provesti na temelju izvješća Komisije kojim se potvrđuje da je Srbija ispunila zahtjeve s popisa iz točke 23. Zajednički je cilj pregovora pristupanje. Po svojoj prirodi, pregovori su proces otvorenog kraja čiji se ishod ne može garantirati unaprijed.

U području ZVSP-a, Visoki predstavnik odgovoran je, u bliskoj suradnji s državama članicama te po potrebi s Komisijom, za provjeru usklađenosti propisa, izradu prijedloga u pregovorima i redovito izvješćivanje Vijeća.

21. Pregovori su otvoreni na temelju činjenice da Srbija poštuje i da je predana promicanju vrijednosti na kojima se temelji Unija, iz članka 2. UEU-a, točnije poštovanje ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava osoba koje pripadaju manjinama.

Pregovori su također otvoreni na temelju činjenice da je Srbija postigla visoku razinu usklađenosti s kriterijima članstva, osobito političkim kriterijima koje je odredilo Europsko vijeće na sastanku u Kopenhagenu 1993. i uvjetovanosti procesa stabilizacije i pridruživanja koji je Vijeće utvrdilo 1997. Unija očekuje da Srbija nastavi raditi prema punom poštovanju tih kriterija i uvjeta te da osigura punu provedbu ključnih reformi i zakonodavstva, osobito u odnosu na reformu pravosuđa, borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala, reformu javne uprave, neovisnost najvažnijih institucija, slobodu medija, borbu protiv diskriminacije te zaštitu manjina.

Unija i Srbija nastavljaju svoj intenzivni politički dijalog. Komisija će i dalje pomno pratiti napredak u svim kriterijima članstva te se poziva da i dalje o tome redovito izvješćuje Vijeće.

22. U slučaju teških i stalnih povreda – od strane Srbije – vrijednosti na kojima se temelji Unija, Komisija će na svoju vlastitu inicijativu ili na zahtjev jedne trećine država članica preporučiti suspenziju pregovora i predložiti uvjete za mogući nastavak suradnje. Vijeće će na temelju te preporuke kvalificiranom većinom odlučiti, nakon što sasluša Srbiju, hoće li suspendirati pregovore te o uvjetima mogućeg nastavka suradnje. Države članice će na međuvladinoj konferenciji djelovati u skladu s odlukom Vijeća, ne dovodeći u pitanje opći zahtjev za jednoglasno odlučivanje na međuvladinoj konferenciji. O tome se obavješćuje Europski parlament.
23. Napredak pregovora ovisit će o napretku Srbije u pripremama za pristupanje unutar okvira gospodarske i socijalne konvergencije. Taj napredak mjerit će se osobito u odnosu na sljedeće zahtjeve:
 - kriterije iz Kopenhagena, koji određuju sljedeće zahtjeve za članstvo:
 - stabilnost institucija kojima se jamči demokracija, vladavina prava, ljudska prava i poštovanje i zaštita manjina;

- postojanje tržišnog gospodarstva koje funkcionira i sposobnosti da se nosi s tržišnim pritiskom i snagama tržišta unutar Unije;
 - sposobnost preuzimanja obveza članstva, uključujući poštovanje ciljeva političke, ekonomske i monetarne unije i postojanje administrativnih kapaciteta koji učinkovito primjenjuju i provode *pravnu stečevinu*.
- Uvjetovanost procesa stabilizacije i pridruživanja, koji ostaje zajednički okvir za odnose sa svim državama zapadnog Balkana do njihovog pristupanja, osobito predanost Srbije dobrosusjedskim odnosima i snažan doprinos koji se očekuje od Srbije u razvoju bliže regionalne suradnje, u skladu sa Solunskom agendom za zapadni Balkan iz lipnja 2003., i uzimajući u obzir relevantne zaključke Vijeća.
- Stalni angažman Srbije, u skladu s uvjetovanosti procesa stabilizacije i pridruživanja, prema vidljivom i održivom poboljšanju u odnosima s Kosovom*. Taj će proces osigurati da oboje mogu nastaviti svoj europski put, pritom izbjegavajući da jedno od njih u tim naporima može blokirati drugog, te bi postepeno trebao dovesti do sveobuhvatne normalizacije odnosa između Srbije i Kosova, u obliku pravno obvezujućeg sporazuma, do kraja pregovora Srbije o pristupanju, s perspektivom da će oboje moći u potpunosti ostvarivati svoja prava i ispunjati svoje obveze.

Konkretno, od Srbije se očekuje da stalno:

- a) u dobroj vjeri primjenjuje sve dogovore postignute u dijalogu s Kosovom;
- b) u potpunosti poštuje načela uključive regionalne suradnje;

* Ovaj naziv ne dovodi u pitanje stajališta o statusu te je u skladu s UNSCR-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

- c) kroz dijalog i duh kompromisa riješi ostala otvorena pitanja, na temelju praktičnih i održivih rješenja, te surađuje s Kosovom u vezi s potrebnim tehničkim i pravnim pitanjima;
- d) učinkovito surađuje s EULEX-om i aktivno doprinosi punom i nesmetanom provođenju mandata EULEX-a diljem Kosova.

Pitanje normalizacije odnosa između Srbije i Kosova rješavat će se u okviru poglavlja 35.:

„Ostala pitanja” kao poseban predmet, koji bi trebalo rješavati rano i tijekom procesa pregovora o pristupanju i u opravdanim slučajevima u ostalim relevantnim poglavljima koja su navedena ispod u poglavlju 38.

- Obveze Srbije da riješi sve pogranične sporove u skladu s načelom mirnog rješavanja sporova u skladu s poveljom Ujedinjenih naroda, uključujući, po potrebi, obaveznu nadležnost Međunarodnog suda ili mehanizme arbitraže.
- Ispunjavanje obveza Srbije u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, kao i napredak Srbije u bavljenju onim područjima koje je Komisija u svom mišljenju identificirala kao područja sa slabostima.

24. Trebalo bi osigurati opću ravnotežu u napretku pregovora kroz sva poglavlja. S obzirom na vezu između poglavlja „Pravosuđe i temeljna prava” i „Pravda, sloboda i sigurnost” i vrijednosti na kojima se temelji Unija, kao i njihovu važnost za sustavno provođenje *pravne stečevine*, ako bi napredak na tim poglavljima značajno zaostajao u odnosu na opći napredak u pregovorima, i nakon što bi se iscrpile sve ostale dostupne mjere, Komisija će na vlastitu inicijativu ili na zahtjev jedne trećine država članica predložiti obustavu svojih preporuka za otvaranje i/ili zatvaranje drugih pregovaračkih poglavlja i prilagoditi povezane pripreme radnje, po potrebi, dok se taj nesrazmjer ne ispravi. Vijeće će kvalificiranom većinom odlučiti o takvom prijedlogu i o uvjetima za ukidanje poduzetih mjera. Države članice će na međuvladinoj konferenciji djelovati u skladu s odlukom Vijeća, ne dovodeći u pitanje opći zahtjev za jednoglasno odlučivanje na međuvladinoj konferenciji.
25. Procedura iz stavka 24. primjenjuje se *mutatis mutandis* u slučaju da napredak u normalizaciji odnosa s Kosovom, koji se razmatra u okviru poglavlja 35., znatno zaostaje u odnosu na opći napredak u pregovorima iz razloga što Srbija propusti djelovati u dobroj vjeri, osobito u primjeni dogovora koji su postignuti između Srbije i Kosova.
26. U razdoblju do pristupanja, od Srbije će se zahtijevati da postupno usklađuje svoje politike prema trećim zemljama i svoja stajališta u međunarodnim organizacijama s politikama i stajalištima koje donose Unija i njezine države članice.
27. Srbija mora prihvatiti rezultate svih drugih pregovora o pristupanju kao takve, u trenutku njezinog pristupanja.
28. Proširenje bi trebalo ojačati postupak stalne integracije u kojemu sudjeluje Unija i njezine države članice. Trebalo bi uložiti napore za zaštitu kohezije i učinkovitosti Unije. U skladu sa zaključcima Europskog vijeća iz prosinca 2006., koji naglašavaju važnost da EU može zadržati i jačati svoj vlastiti razvoj, ritam proširenja mora uzeti u obzir sposobnost Unije da integrira nove članove, što je važno razmatranje u općem interesu Unije i Srbije.

29. Istodobno s pregovorima o pristupanju Unija nastavlja svoj dijalog s civilnim društvom i kulturnu suradnju sa Srbijom, s ciljem zbližavanja ljudi i osiguravanja potpore građana procesu pristupanja.
30. Kako bi se ojačalo javno povjerenje u proces proširenja, odluke će se donositi na što je moguće otvoreniji način s ciljem osiguravanja veće transparentnosti. Interne konzultacije i vijećanja bit će zaštićeni onoliko koliko je potrebno da se očuva proces donošenja odluka, u skladu s zakonodavstvom EU-a o javnom pristupu dokumentima u svim područjima aktivnosti Unije.

Sadržaj pregovora

31. Pristupanje podrazumijeva prihvatanje prava i obveza koji su povezani s Unijom i njezinim institucionalnim okvirom, poznatijim pod nazivom „pravna stečevina” Unije. Srbija će je kao takvu trebati primjenjivati u vrijeme pristupanja. Dodatno, uz zakonodavno usklađenje, pristupanje podrazumijeva pravodobnu i učinkovitu provedbu *pravne stečevine*, uključujući izvršavanje. *Pravna stečevina* se stalno mijenja, a uključuje osobito:
- sadržaj, načela, vrijednosti i političke ciljeve ugovorâ na kojima se temelji Unija;
 - akte koje su institucije donijele na temelju ugovorâ, kao i sudsku praksu Suda Europske unije;
- sve druge akte, pravno obvezive ili ne, koji su doneseni u okviru Unije, poput međuinstitucijskih sporazuma, rezolucija, izjava, preporuka i smjernica;
- međunarodne ugovore koje je sklopila Unija, Unija zajedno sa svojim državama članicama te one koje su države članice sklopile međusobno u vezi s djelovanjima Unije.

To se *mutatis mutandis* odnosi na Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i sve donesene akte i sklopljene ugovore koji su u skladu ili u okviru tog Ugovora, kojemu će Srbija također pristupiti.

Srbija će trebati prevesti *pravnu stečevinu* na srpski jezik pravodobno prije pristupanja, i trebat će obučiti dovoljan broj prevoditelja i konferencijskih prevoditelja koji su potrebni za pravilno funkcioniranje institucija EU-a nakon njezinog pristupanja.

32. Pravila i obveze koji iz toga proizlaze i koje će Srbija trebati poštovati kao država članica, podrazumijevaju završetak svih postojećih bilateralnih sporazuma između Srbije i Unije i svih drugih međunarodnih sporazuma koje je Srbija sklopila a koji su neusklađeni s obvezama članstva.
33. Prihvaćanjem, od strane Srbije, prava i obveza koji proizlaze iz *pravne stečevine* možda će biti potrebne posebne prilagodbe *pravne stečevine*, što može, iznimno, dovesti do potrebe za prijelaznim mjerama koje je potrebno odrediti tijekom pregovora o pristupanju. Sve odredbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koje polaze od *pravne stečevine* ne mogu se smatrati presedanima u pregovorima o pristupanju.

Ako je to potrebno, bit će dogovorene posebne prilagodbe *pravne stečevine* na temelju načela, kriterija i parametara sadržanih u toj *pravnoj stečevini* kako ih primjenjuju države članice pri donošenju te *pravne stečevine* te uzimajući u obzir posebnosti Srbije.

Unija može prihvatiti zahtjeve Srbije za prijelazne mjere pod uvjetom da su one ograničene s obzirom na trajanje i područje primjene te popraćene planom koji sadrži jasno definirane faze primjene *pravne stečevine*. S obzirom na područja u vezi s proširenjem unutarnjeg tržišta, trebalo bi brzo provesti regulatorne mjere, a prijelazna razdoblja trebala bi biti kratka i ne bi smjela biti česta; ako su potrebne znatne prilagodbe koje zahtijevaju znatno ulaganje napora, uključujući velike financijske izdatke, mogu se predvidjeti odgovarajuće prijelazne odredbe kao dio kontinuiranog i detaljnog plana za usklađivanje za koji je predviđen proračun. U svakom slučaju prijelazne odredbe ne smiju obuhvaćati izmjene pravila ili politika Unije, narušavati njihovo pravilno funkcioniranje ili prouzročiti znatne poremećaje tržišnog natjecanja. S obzirom na to potrebno je uzeti u obzir interese Unije i Srbije. Također je moguće predvidjeti prijelazne mjere i posebne mehanizme, posebno zaštitne klauzule, u interesu Unije, u skladu sa stavkom 23. drugom točkom Zaključaka Europskog vijeća od 16./17. prosinca 2004.

34. Tijekom pregovora o pristupanju neće biti potrebno utvrditi detaljne tehničke prilagodbe *pravne stečevine*. One će biti pripremljene u suradnji sa Srbijom te će ih institucije Unije pravodobno donijeti kako bi mogle stupiti na snagu na dan pristupanja.
35. Srbija će nakon pristupanja sudjelovati u ekonomskoj i monetarnoj uniji kao država članica na koju se primjenjuje odstupanje te mora uvesti euro kao svoju nacionalnu valutu nakon odluke Vijeća u tu svrhu na temelju ocjene njezina ispunjavanja potrebnih uvjeta. Ostatak *pravne stečevine* u tom području u potpunosti se primjenjuje nakon pristupanja.
36. S obzirom na područje pravde, slobode i sigurnosti, članstvo u Europskoj uniji podrazumijeva da Srbija pri pristupanju u potpunosti prihvaća cjelokupnu *pravnu stečevinu* u tom području, uključujući schengensku *pravnu stečevinu*. Međutim, dio te *pravne stečevine* primjenjivat će se u Srbiji samo nakon odluke Vijeća o ukidanju kontrole osoba na unutarnjim granicama donesene na temelju primjenjive schengenske ocjene spremnosti Srbije, uzimajući u obzir izvješće Komisije u kojemu se potvrđuje da Srbija i dalje ispunjava obveze koje je preuzela u pregovorima o pristupanju koje su relevantne za schengensku *pravnu stečevinu*.

37. Srbija u svim područjima *pravne stečevine* mora osigurati da su njezine institucije, kapaciteti upravljanja te administrativni i pravosudni sustavi dovoljno jaki kako bi se osigurala učinkovita provedba *pravne stečevine* ili, ovisno o slučaju, da su u mogućnosti učinkovito provesti pravnu stečevinu u prikladnom roku prije pristupanja. Na općenitoj razini to zahtijeva postojanje učinkovite i stabilne javne uprave koja se temelji na djelotvornoj i nepristranoj državnoj službi, te neovisnog i djelotvornog pravosudnog sustava. Poblježe, to će zahtijevati potrebne kapacitete i strukture za dobro upravljanje i djelotvorni nadzor nad fondovima EU-a, u skladu s *pravnom stečevinom*. Kako bi se Srbiji pomoglo u poboljšanju njezinih institucija, kapaciteta upravljanja i provedbe te administrativnih i pravosudnih sustava, uključujući u suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala te usklađanju *pravne stečevine* EU-a u tom kontekstu, EU će toj zemlji pružiti tehničku pomoć uz cjelovitu upotrebu dostupnih pretpristupnih fondova.
38. Srbija u svim područjima *pravne stečevine* mora osigurati da njezino stajalište u pogledu statusa Kosova ne stvara prepreke i ne priječi njezinu provedbu *pravne stečevine*. Tijekom pregovora pristupit će se rješavanju svih takvih prepreka u kontekstu dotičnog poglavlja *pravne stečevine*. Kao dio njezinih napora u vezi s usklađivanjem s *pravnom stečevinom* EU-a, Srbija je dužna posebno osigurati da doneseno zakonodavstvo, uključujući njegovo zemljopisno područje primjene, nije u suprotnosti sa sveobuhvatnom normalizacijom odnosa s Kosovom.

Pregovarački postupci

39. Sadržaj pregovora raspravljat će se na Međunarodnoj konferenciji uz sudjelovanje svih država članica, s jedne strane, te Srbije s druge strane.
40. Komisija će pokrenuti službeni postupak provjere usklađenosti *pravne stečevine* kako bi je objasnila srpskim vlastima, kako bi procijenila stupanj spremnosti Srbije za početak pregovora u određenim područjima te kako bi dobila preliminarne uvide u pitanja koja će se vjerojatno pojaviti tijekom pregovora.

41. Za potrebe provjere usklađenosti propisa i naknadnih pregovora, *pravna stečevina* bit će podijeljena u određeni broj poglavlja od kojih svako pokriva određeno područje politike. Popis tih poglavlja naveden je u Prilogu. Bilo kakvo mišljenje koje su Srbija ili EU tijekom pregovora izrazile u vezi s određenim poglavljem ni na koji način ne dovodi u pitanje stajalište koje može biti zauzeto u vezi s drugim poglavljima. U ranoj fazi pregovora o pristupanju pristupit će se rješavanju područja politike u kojima se od Srbije zahtijeva ulaganje posebnih napora u svrhu usklađenja zakonodavstva s *pravnom stečevinom* i osiguranja njezine provedbe i primjene. Nadalje, dogovori postignuti tijekom pregovora o određenim poglavljima, čak i djelomični dogovori, ne smiju se smatrati konačnima dok se ne postigne sveobuhvatni dogovor o svim poglavljima.
42. S obzirom na Mišljenje Komisije o zahtjevu Srbije za članstvo, naknadnim izvješćima o napretku te posebno informacijama koje je Komisija prikupila tijekom provjere usklađenosti propisa, Vijeće će jednoglasno na prijedlog Komisije utvrditi referentne vrijednosti za privremeno zatvaranje te, prema potrebi, otvaranje svakog poglavlja. Za poglavlja „Pravosuđe i temeljna prava” te „Pravda, sloboda i sigurnost” također će biti utvrđene privremene vrijednosti u skladu s istim postupkom. Unija obavješćuje Srbiju o takvim vrijednostima. Ovisno o poglavljju, točno utvrđene vrijednosti odnosit će se posebno na zakonodavno usklađivanje s *pravnom stečevinom* te zadovoljavajuće praćenje napretka u provedbi ključnih elemenata *pravne stečevine* kojima se dokazuje postojanje prikladnog administrativnog i pravosudnog kapaciteta. Ako je to relevantno, vrijednosti će također obuhvaćati ispunjavanje obveza na temelju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, posebno onih koje odražavaju zahtjeve na temelju *pravne stečevine*.

43. S obzirom na postojeće izazove i dugoročnu prirodu reforma, rješavanju poglavlja „Pravosuđe i temeljna prava” te „Pravda, sloboda i sigurnost” trebalo bi se pristupiti u ranoj fazi pregovora kako bi se omogućilo dovoljno vremena za utvrđivanje potrebnog zakonodavstva, uspostavu institucija te konkretno bilježenje napretka provedbe prije završetka pregovora. Ona će biti otvorena na temelju akcijskih planova koje srpske vlasti trebaju donijeti. Komisija će pripremom izvješća o provjeri usklađenosti propisa za ta poglavlja dati važne smjernice, uključujući o zadacima koji se trebaju rješavati u okviru akcijskih planova, koje će predstavljati početne vrijednosti. Ako je to opravdano zbog iznimnih okolnosti koje su nastale tijekom postupka provjere usklađenosti propisa, Vijeće ili Komisija, u skladu sa svojim ulogama, mogu utvrditi da bi akcijski planovi trebali sadržavati mjere za rješavanje utvrđenih nedostataka u određenom roku, uključujući, ako je to potrebno, za njihovo hitno rješavanje. Kada se Vijeće uvjeri, na temelju procjene koju je provela Komisija, da su početne vrijednosti ispunjene, Vijeće će odlučiti o otvaranju tih poglavlja te utvrditi privremene vrijednosti za početna stajališta EU-a. Te privremene vrijednosti bit će posebno usmjerene, prema potrebi, na donošenje zakonodavstva i uspostavu i jačanje administrativnih struktura te srednjoročno bilježenje napretka te će biti posebno usko povezane s djelovanjima i fazama provedbe akcijskih planova. Vijeće će naknadno u privremenom stajalištu utvrditi završne vrijednosti za koje je potrebno konkretno bilježenje napretka provedbe reforme.
44. Komisija će pravodobno obavješćivati Vijeće i dvaput godišnje podnijeti Vijeću izvješće o napretku pregovora u okviru poglavlja „Pravosuđe i temeljna prava” te „Pravda, sloboda i sigurnost”. Ako se tijekom pregovora u okviru tih poglavlja pojave problemi, Komisija može tijekom tog procesa predložiti ažurirane vrijednosti, uključujući nove i izmijenjene akcijske planove ili druge korektivne mjere, ovisno o slučaju. U tom kontekstu bilo kakve mjere za prilagodbu pretpristupne pomoći mogu se poduzeti isključivo u skladu s primjenjivim pravilima i postupcima.

45. S obzirom na pitanje normalizacije odnosa između Srbije i Kosova, čijem bi se rješavanju trebalo pristupiti u okviru posebne točke iz poglavlja 35. pod nazivom „Druga pitanja”, postupci slični onima koji su određeni u stavcima 42., 43. i 44. primjenjivat će se *mutatis mutandis*, s osobitim fokusom na utvrđivanju i ažuriranju privremenih vrijednosti, uključujući kako bi se uzela u obzir kretanja u normalizaciji tih odnosa.
46. Komisija i Visoki predstavnik će pobliže i kontinuirano pratiti napore Srbije u normalizaciji njezinih odnosa s Kosovom te o tom pitanju u okviru poglavlja 35. prema potrebi izvješćivati Vijeće najmanje dvaput godišnje.
47. Ako pregovori obuhvaćaju znatno razdoblje ili ako se određeno poglavlje kasnije ponovno otvara kako bi se u njega dodali novi elementi, poput nove *pravne stečevine*, postojeće vrijednosti također se mogu ažurirati.
48. Od Srbije će se zahtijevati da izrazi svoje stajalište s obzirom na *pravnu stečevinu* te da izvješćuje o svom napretku u ostvarivanju vrijednosti, uključujući na način da prema potrebi pruža pouzdane i usporedive statističke podatke o provedbi reforme. Tijek pregovora odredit će ispravan prijenos i, prema potrebi, provedba *pravne stečevine* od strane Srbije, kao i učinkovita i djelotvorna primjena putem odgovarajućih administrativnih i pravosudnih struktura.

49. U tu svrhu Komisija će pobliže pratiti napredak Srbije u svim područjima, uporabom svih dostupnih instrumenata, uključujući preglede stručnjaka na terenu od strane ili u ime Komisije, te dijalog na temelju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Komisija će redovito obavješćivati Vijeće o napretku Srbije u bilo kojem području tijekom pregovora, a posebno pri predstavljanju nacrtu zajedničkih stajališta EU-a. Vijeće će uzeti u obzir tu procjenu pri odlučivanju o daljnjim koracima u vezi s pregovorima o tom poglavlju. Osim informacija koje će možda biti potrebne EU-u za pregovore o svakom poglavlju te koje Srbija treba dostaviti Konferenciji, od Srbije će se zahtijevati da nastavi s redovitim podnošenjem detaljnih, pisanih informacija o napretku u usklađivanju s *pravnom stečevinom* i u njezinoj provedbi, čak i nakon privremenog zatvaranja pojedinog poglavlja. U slučaju privremeno zatvorenih poglavlja, Komisija može predložiti ponovno otvaranje pregovora, posebno ako Srbija nije uspjela ispuniti važne referentne vrijednosti ili ispuniti svoje obveze.

PROCEDURA I ORGANIZACIJA PREGOVORA

1. **Predsjedanje**

U skladu s praksom bilateralnih pregovora između dviju delegacija, kada svaku predvodi šef, ne postavlja se pitanje odabira predsjednika Konferencije.

Praktične aktivnosti koje su sastavni dio predsjedanja sastankom obavljat će šef delegacije Unije u svojstvu šefa delegacije domaćina.

2. **Učestalost sastanaka na ministarskoj razini i na razini zamjenika – određivanje radnih skupina**

Planira se da bi se trebao održati barem jedan sastanak unutar šestomjesečnog razdoblja na ministarskoj razini i na razini zamjenika, pod uvjetom da se učestalost može prilagoditi ako se bude smatralo potrebnim.

Pregovori će ostati centralizirani na ministarskoj razini i na razini zamjenika. Trebalo bi predvidjeti određivanje radnih skupina samo za potrebe objektivnih zahtjeva pregovora. Svaka takva radna skupina djelovat će pod vodstvom zamjenika, na temelju eksplicitnog opisa poslova i u skladu s određenim vremenskim rasporedom.

3. **Mjesto sastanaka**

Sastanci će se održavati u Bruxellesu, ali tijekom travnja, lipnja i listopada svi ministarski sastanci održavat će se u Luxembourg.

4. Organizacija

(a) Tajništvo

Poslove Tajništva Konferencije pruža, pod vodstvom glavnog tajnika Vijeća Europske unije ili njegovog predstavnika, tim koji se sastoji od dužnosnika Glavnog tajništva Vijeća i dužnosnika koje odredi srpska delegacija.

(b) Operativni troškovi Konferencije

Svaka strana snosi vlastite putne troškove te troškove dnevnica i plaća osoblja stavljenog na raspolaganje Vijeću.

Operativne troškove Konferencije (najam, uredski namještaj i potrepštine, telekomunikacije, konferencijsko prevođenje, prevođenje, pomoćno osoblje koje je zaposleno za potrebe Konferencije itd.) unaprijed će pokriti Vijeće Europske unije.

Ti će se troškovi unijeti u proračun Vijeća pod posebnom proračunskom stavkom.

Glavno tajništvo Vijeća podnijet će Konferenciji, prema potrebi, godišnje izvješće o financijskom upravljanju operativnim troškovima. Ti troškovi dijelit će se među sudionicima u skladu s uzajamno dogovorenim procedurama.

(c) Priprema dokumenata sastanaka

Ne dovodeći u pitanje pripremu ostalih posebnih dokumenata koje bi Tajništvo moglo zatražiti, doneseni su sljedeći aranžmani pod uvjetom da se oni mogu, ako bude potrebno, promijeniti s obzirom na iskustvo.

d) Ministarski sastanci

Priprema, nakon svakog sastanka, sažetka zaključaka, koji finaliziraju zamjenici na temelju nacrtu koji izrađuje Tajništvo i koji se podnosi na sljedećem ministarskom sastanku na službeno odobrenje.

e) Sastanci na razini zamjenika

- Priprema sažetaka zaključaka nakon svakog sastanka.
- Priprema izvješća koja se podnose na ministarskim sastancima, ako je potrebno, na temelju nacrtu koje izrađuje Tajništvo Konferencije.

f) Radne skupine

- Priprema izvješća za zamjenike na temelju nacrtu koje izrađuje Tajništvo Konferencije.

PRELIMINARNI OKVIRNI POPIS NASLOVA POGLAVLJA

(Napomena: ovaj popis ni na koji način ne dovodi u pitanje odluke koje će se donijeti u odgovarajućoj fazi pregovora o redoslijedu po kojem će se teme razmatrati.)

1. Slobodno kretanje robe
2. Sloboda kretanja radnika
3. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga
4. Slobodno kretanje kapitala
5. Javna nabava
6. Zakon o trgovačkim društvima
7. Pravo intelektualnog vlasništva
8. Politika tržišnog natjecanja
9. Financijske usluge
10. Informacijsko društvo i mediji
11. Poljoprivreda i ruralni razvoj
12. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika
13. Ribarstvo
14. Prometna politika
15. Energetika
16. Oporezivanje
17. Ekonomska i monetarna politika
18. Statistika
19. Socijalna politika i zapošljavanje
20. Poduzetništvo i industrijska politika
21. Transeuropske mreže
22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

23. Pravosuđe i temeljna prava
 24. Pravda, sloboda i sigurnost
 25. Znanost i istraživanje
 26. Obrazovanje i kultura
 27. Okoliš i klimatske promjene
 28. Potrošači i zdravstvena zaštita
 29. Carinska unija
 30. Vanjski odnosi
 31. Vanjska, sigurnosna i obrambena politika
 32. Financijski nadzor
 33. Financijske i proračunske odredbe
 34. Institucije
 35. Ostala pitanja
-